“Voor een groen en sociaal Twenterand”

Reactie op de Kadernota 2026 **15 juni 2025**

Geacht college,

Met belangstelling heeft de PvdA GroenLinks kennisgenomen van de Kadernota 2026. Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor de inzet van het college om, ondanks de financiële onzekerheden en de val van het kabinet, vast te houden aan duidelijke keuzes en het behoud van belangrijke voorzieningen zoals sport, zorg en groen.

Het is bemoedigend te lezen dat de lasten voor inwoners niet worden verhoogd, terwijl er toch ruimte blijft voor investeringen in woningbouw, jeugdzorg en een groene leefomgeving. De focus op woningen voor starters en ouderen is bijzonder relevant gezien de demografische ontwikkelingen en de druk op de woningmarkt.

Tegelijkertijd roept de kadernota ook vragen op. De verwachte financiële tekorten vanaf 2027, eerder dan in veel andere gemeenten, baren zorgen. Het is goed dat hier in 2026 nader onderzoek naar wordt gedaan, maar het is van belang dat de raad tijdig wordt betrokken bij de uitkomsten en mogelijke scenario’s.

De ambitie om te bouwen aan een toekomstbestendige gemeente met een sociaal kloppend hart spreekt aan. De ontwikkeling van een nieuwe omgevingsvisie richting 2050 biedt kansen om inwoners actief te betrekken bij de toekomst van Twenterand. Ik hoop dat participatie hierin een centrale rol krijgt.

Tot slot wil ik het college oproepen om transparant te blijven communiceren over de financiële situatie en de keuzes die daaruit voortvloeien. Alleen zo kunnen we samen bouwen aan een sterke, sociale en duurzame gemeente.

De gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 zijn van belang voor de toekomst van Twenterand, maar laten die ons niet belemmeren om keuzen te maken die voor het belang zijn van Twenterand. Voor een groen en sociaal Twenterand.

Bijgaand vindt u een aantal kernpunten waar wij aandacht voor vragen en tenslotte hebben wij de vragen bijgevoegd die wij hebben over de kadernota 2026.

Met vriendelijke groet,

Stephan Reusken – PvdA GroenLinks

Werken aan vertrouwen elke dag opnieuw!

Het openbaar bestuur, de overheid is er voor haar inwoners. Overheid en inwoners moeten niet tegenover elkaar staan. De overheid is er vóór en ván de inwoners.

Onderwerpen die veel inwoners direct raken omdat het gaat over hun dagelijks leven. Het gaat over dagelijkse zaken als wonen en werken in Twenterand. Het lijkt allemaal zo gewoon, totdat je woning niet meer veilig is of de toekomst van je werk onzeker. Regels die werken vóór de overheid máár tégen burgers. Dan wordt duidelijk hoe sterk een overheid is, die geen gezicht heeft, tegenover een inwoner die wél een naam en gezicht heeft en die geraakt wordt door de gevolgen. Vaak met ellende, kijk naar de toeslagenaffaire en het aardgasdebacle in Groningen. De burger wordt vermorzeld door de bureaucratie van de overheid. En we hebben in Twenterand ons eigen voorbeeld met de inwoners langs het **Kanaal Almelo De Haandrik**. PvdA GroenLinks blijft zich inzetten voor de bewoners langs het Kanaal Almelo De Haandrik en de PvdA GroenLinks zal dit ook blijven doen tot dat alle schade duurzaam is opgelost!

En komen grote opgaven op Twenterand af. Denk aan de waterwinning in het Hammerflier, de elektrificatie van de spoorlijnen, de plaatsing van windmolens en het veiliger maken van de N36. Een voor een onderwerpen die impact hebben op het wonen in Twenterand. En daarom willen wij één thema expliciet benoemen: **inwonersparticipatie**. Inwonersparticipatie gaat niet alleen over de inwoner maar gaat ook over bestuur en bestuurscultuur. De manier waarop je bestuurt gaat in de kern over hoe je als overheid (ongeacht of dit nu Den Haag, de Provincie of de gemeente is) maatschappelijke vraagstukken wilt oplossen en aanpakken en daar inwoners bij wilt betrekken. Wat betreft PvdA GroenLinks moet dit hoog op de agenda blijven bij het College en de raad van Twenterand.

Daarbij zijn de centrale vragen:

- Wat is de impact van het besluit en is het uitvoerbaar?
- Hoe zorgen we dat inwoners zinvol en volwaardig mee kunnen doen?
- Hoe regel je de zorg voor inwoners die dat nodig hebben?
- Hoe zorgen we dat inwoners zich gehoord voelen?

Niet het denken vanuit regels en systemen, maar veel meer vanuit de leefwereld van inwoners. Aansluiten bij de vraag! De PvdA GroenLinks zal daarom ook met een motie komen tot het inzetten van meer burgerparticipatie en hierbij ook vernieuwende vormen in te zetten zoals bijvoorbeeld een burgerberaad,

Financiële stand van zaken en de voorstellen voor 2025

Het financieel perspectief voor Twenterand in de kadernota 2026 is somber en negatief. Is er voor het komend jaar nog een positief resultaat van 478K, vanaf 2027 is er een negatief resultaat van 1,1 miljoen oplopend naar 5,7 miljoen in 2029. De vraag in 2026 die centraal komt te staan is welke keuzen gaan we maken? Hoe gaan we zorgen dat we onze wettelijke taken blijven uitvoeren maar ook blijven zorgen dat onze voorzieningen op niveau blijven? En hoe zorgen we dat de inwoners die ondersteuning nodig hebben die ook krijgen. En laten we eerlijk zijn: dat worden geen makkelijke keuzen. We vragen dan ook aan het college om dit proces zorgvuldig uit te voeren en de raad hier nauw bij te betrekken.

Bestaanszekerheid

Minimabeleid, armoedebeleid en schuldhulpverlening
PvdA GroenLinks maakt zich zorgen over de houdbaarheid van het minimabeleid. Het aantal mensen dat een uitkering heeft, is de afgelopen jaren toegenomen en daarmee is de verwachting dat er ook een groter beroep zal worden gedaan op het minimabeleid. Ondanks de economische groei en vooruitgang is dit nog steeds niet merkbaar en zichtbaar voor mensen met een uitkering en een laag inkomen. Dit geldt vooral voor mensen die langdurig in de bijstand zitten. Zij profiteren niet van de economische groei. PvdA GroenLinks vindt het daarom van belang zich in te blijven inzetten voor een goed minimabeleid en om na te gaan of de huidige instrumenten binnen het minimabeleid van Twenterand voldoende toereikend zijn en bijdragen tot participatie van de mensen met een uitkering en een laag inkomen.

Nog te veel mensen hebben schulden (*in een aantal gevallen worden die veroorzaakt door de overheid zelf!!!)* en komen hier moeilijk uit. Het vraagt wellicht om een andere aanpak waarbij mensen met schulden worden ondersteund met het bieden van een perspectief zonder de stress van schulden. U geeft aan in te willen zetten op afname van de problematische schulden door in te zetten op preventie en samenwerking met scholen, verenigingsleven en vrijwilligersorganisaties. PvdA GroenLinks vindt wel dat hierbij niet alles neergelegd moet worden bij vrijwilligersorganisaties (zoals schuldhulpmaatjes) of fondsen (zoals Stichting Leergeld) waar minima een beroep op kunnen doen. Er is en blijft een taak voor de overheid, zodat inwoners in Twenterand niet door de bodem van bestaanszekerheid heen zakken.

De PvdA GroenLinks vraagt om bij de ondersteuning en begeleiding uit te gaan van de bedoeling van de regelgeving, uit te gaan van vertrouwen (in plaats van wantrouwen) en gebruik te maken van de eigen kracht van inwoners.

Tot slot willen wij het college vragen om bij nieuwe regelgeving goed na te gaan wat de impact is en of het uitvoerbaar is. De PvdA GroenLinks wil daarom ook een motie indienen om bij het opstellen van nieuwe regelgeving ook een uitvoeringstoets uit te voeren.

Toegankelijkheid en participatie

Toegankelijkheid is een belangrijk onderwerp, want het biedt kansen om mee te doen. Maar hoe staat het er nu echt voor in Twenterand? Het onderwerp komt regelmatig terug, maar wat de PvdA GroenLinks betreft, krijgt het niet de aandacht die het verdient en moet het meer op de agenda staan van het college. Toegankelijkheid gaat over meedoen en het realiseren van een inclusieve samenleving, in het bijzonder voor mensen met een beperking, en dat vraagt om een gerichte aanpak!
Op deze plekken vragen wij opnieuw aandacht voor het onderwerp toegankelijkheid en dan gaat het bijvoorbeeld om de verbouw van het gemeentehuis en de realisatie van de inclusieve speeltuinen.

Als het gaat om de inclusieve arbeidsmarkt zijn er in Twenterand al goede stappen gezet. In de gemeentelijke organisatie zijn er al veel mensen aan het werk met een beperking en dat mag wat PvdA GroenLinks wel meer en verder gaan dan alleen in de buitendienst. Daarbij moet dan ook wel aandacht zijn voor acceptatie en cultuur. Want te vaak worden mensen met een beperking nog lang niet altijd als volwaardig geaccepteerd. Daarbij is van belang om deze medewerkers niet te zien als cliënten maar als collega's!
We maken ons wel zorgen over de toekomst van de SW en uitstroom van de medewerkers bij de buitendienst. Wat gaat dit betekenen voor de uitvoering en hoe gaan we zorgen voor nieuwe instroom. We vragen aan het college om de raad hier bij te betrekken. Maar vooral vragen wij aan het college om met plannen te komen om te zorgen dat mensen met een afstand tot arbeidsmarkt en met een beperking ook mee kunnen doen middels werk (en dan ook binnen de gemeente Twenterand.

Cultuur

Investeren in cultuur
In Twenterand realiseren wij ons te weinig wat wij te bieden hebben als het gaat om cultuur. Denk hierbij aan de cultuurhistorie van de Engbertsdijksvenen en de relatie met Rusland. In de gemeente Twenterand zijn veel vrijwilligers actief als het gaat om cultuur, denk aan het Veenmuseum, de Peddemorsboerderij en het Museum Oud Vriezenveen. Dit moeten we blijven ondersteunen en faciliteren.

Ook als het gaat om muziek en theater heeft Twenterand steeds meer te bieden en dit verdient meer aandacht en waardering. Hier horen voldoende financiële middelen bij. PvdA GroenLinks is ervan overtuigd dat het beleven en deelnemen aan cultuur bijdraagt aan meedoen en participatie.

We zijn daarom ook verheugd om te zien dat het College voorstellen doet om de cultuur te versterken in Twenterand. Daarbij denken wij wel dat dit verder moet gaan dan 2026. Ook willen wij hier nogmaals aandacht vragen voor onze streektaal: het Saksisch. Deze taal mag niet verloren gaan!

Opvang van asielzoekers, en huisvesten van vluchtelingen en ontheemden (Oekraïners)

Opvang asielzoekers en begeleiding vluchtelingen
In de gemeenteraad van Twenterand is een motie (2024-M10) aangenomen waarin een meerderheid van de raad gekozen heeft om géén asielzoekers op te vangen in Twenterand, zeker nu er een nieuwe coalitie is die de spreidingswet wil intrekken Daarbij is wel aangegeven dat vluchtelingen met een status gehuisvest worden in Twenterand en dat er doorgegaan moet worden met de opvang van ontheemden uit de Oekraïne.

PvdA GroenLinks heeft er steeds voor gepleit dat de gemeente Twenterand ook een verantwoordelijkheid en taak heeft in de opvang van asielzoekers. PvdA GroenLinks is teleurgesteld dat er een meerderheid in de raad is die geen asielzoekers wil opvangen in Twenterand. Bij een inwoneraantal van 34.000 inwoners gaat het dan om 100 tot 150 asielzoekers. Dat zou toch moeten kunnen?

Echter afgelopen week heeft het college een raadsinformatiebrief gestuurd, waarin ze aangeeft vervolg te willen geven aan de uitvoering van de spreidingswet en een verantwoordelijkheid voelt om een bijdrage te leveren in de opvang van asielzoekers.

Wij willen het college vragen om hier op korte termijn met voorstel te komen en hierbij ook een zorgvuldig communicatieproces op te zetten, die bijdraagt aan draagvlak van de opvang.

Verder willen we ervoor pleiten om bij de vluchtelingen en de ontheemden uit Oekraïne direct in te zetten op inburgering en op werk. Want alleen op die manier kan meedoen leiden tot integratie.

Wonen

Woningaanbod in Twenterand
Het woningaanbod moet afgestemd zijn op de groei en krimp van de kernen in Twenterand en op de verschillende doelgroepen en leeftijdsgroepen. Hierbij moet het aanbod van sociale woningbouw en eigen huizenbezit in balans zijn. Van belang is verder dat de wijken groen en groener worden en er voldoende speelgelegenheden zijn voor kinderen. Het gaat ook om de sociale samenhang. Bewoners kunnen hier zelf ook een belangrijke rol in spelen door hen te betrekken bij het samen inrichten van de openbare ruimte. Vaak hebben bewoners goede ideeën en de gemeente moet hier gebruik van maken. Daarnaast kan en moet hier ook duurzaam bouwen (zonnepanelen en zonder gas) een belangrijke rol spelen.

Een forse opgave is de invoering van de omgevingswet en de opgave om op 1 januari 2027 een omgevingsvisie klaar te hebben. Allereerst willen wij het College en de ambtelijke organisatie complimenten geven waarop ze hier uitvoering aan geeft. Daarnaast willen we het College vragen om de ingezette koers van invoering vast te houden en mee door te gaan omdat wij denken dat het ook kansen biedt om samen met inwoners inhoud en vorm te geven aan de ruimtelijke opgaven in Twenterand.

Er zijn grote opgaven in Twenterand en van belang is om inwoners van Twenterand hierbij nauw te betrekken. Want waar gebouwd gaat worden heeft dit impact op de omgeving en dan is het van belang dat inwoners weten wat de plannen zijn en dat zij gehoord worden en mee kunnen denken over de inrichting van hun omgeving.

Wij steunen het voorstel om een programmaplan te maken en hiervoor middelen te reserveren.

Kanaal Almelo De Haandrik
Een belangrijk onderwerp in Twenterand, misschien wel het belangrijkste als het gaat om veilig wonen. Het gaat hier nu te ver om hierop uitvoerig in te gaan, maar PvdA GroenLinks blijft hier aandacht voor vragen. Het is van belang dat wij als raad op blijven komen voor onze inwoners en zorgen dat ze veilig en duurzaam kunnen wonen langs het Kanaal Almelo De Haandrik. Dit was niet het geval, dat is niet het geval en we moeten zorgen dat dit in de toekomst wel het geval is.

Daarom vragen wij aan het College om zich actief in te zetten voor deze bewoners. Dit betekent een projectorganisaties die zich dagelijks inzet voor de bewoners en ondersteunt bij de vragen die ze hebben. Het betekent ook een actieve rol richting de Provincie. Want er kan nu wel een regeling zijn voor schadeherstel, daarmee is er nog geen perspectief voor de inwoners langs het kanaal.
‘
Wij vragen ons dan ook af of de 150K voldoende is om uitvoering te geven aan de ondersteuning van inwoners langs het kanaal en de kosten voor de projectorganisatie.

Waterwinning en Hammerflier
Een van de nieuwe opgaven in de gemeente Twenterand is de waterwinning in de Hammerflier. Een aantal jaar geleden is duidelijk geworden dat Vitens de drinkwater voorziening fors wil uitbreiden. De waterwinning heeft nu al gevolgen (schade aan woningen) en zal bij het verhogen van het aantal kub ook gevolgen hebben voor het gebied en de woningen die er staan. De raad heeft aangegeven geen “tweede kanaaldrama” te willen en heeft het college gevraagd hoe zie hier mee om gaat. Op welke manier zorgen we dat inwoners goed betrokken worden bij de ontwikkelingen? Hoe zorgen we dat de zorgen van inwoners serieus worden genomen? De PvdA GroenLinks is niet tegen waterwinning. In tegendeel drinkwater winnen is essentieel en waar het kan moeten we die doen. Maar wel op een manier die verantwoord is.

Duurzaamheid en natuur

Duurzaamheid
Duurzaamheid daar moet je niet meer over praten, dat moet je doen. In 1969 kwam het rapport van de Club van Rome uit. In dit rapport worden al waarschuwingen afgegeven over hoe we met de aarde omgaan en dat als we geen maatregelen nemen we de aarde uitputten. Dat is meer dan 50 jaar geleden en we zijn nog steeds bezig om onze aarde uit te putten en hebben nu een gigantische opgave om duurzamer met de aarde om te gaan. Duurzamer en ook eerlijker. Onze manier van leven gericht op groei en winst is niet vol te houden en gaat ten koste van grote groepen mensen en de natuur. Als we nu niets doen dan zullen komende generaties de rekening gaan betalen.

Daarbij moeten we dit niet alleen overlaten aan Den Haag, maar ook in Twenterand kunnen we aan de slag met het treffen van maatregelen.

- Denk aan het verduurzamen van het gemeentehuis en andere gemeentelijke gebouwen.
- Denk aan het vergroenen van de publieke ruimte (meer groen en minder steen en asfalt).
- Denk aan gescheiden afval of nog beter hergebruik van afval.
- Denk aan hergebruik van materialen (circulaire economie)
- Denk aan stimuleren van de biodiversiteit
- Denk aan klimaatadaptatie (zoals vasthouden van water)

Bij dit alles zal de gemeente Twenterand zelf het goede voorbeeld moeten geven en daarnaast initiatieven stimuleren en faciliteren. Want een goed voorbeeld doet goed volgen (“practice what you preach”).

Natura 2000
De gemeente Twenterand kent binnen haar gemeentegrenzen een uniek natuurgebied:
“De Engbertsdijksvenen”. Een natuurgebied dat steeds meer bekendheid krijgt. De Engbertsdijksvenen maakt onderdeel uit van Natura 2000. In 2016 is het beheerplan vastgesteld door het ministerie van Economische Zaken en de Provincie Overijssel. PvdA GroenLinks vindt dat de uitvoering van het beheerplan (intern en extern) nu voortvarend opgepakt moet worden. Het heeft nu lang genoegd geduurd.

Daarnaast speelt het proces rondom de “Combi-kansen”. Er zijn veel plannen en ideeën om de Engbertsdijksvenen als natuurgebied te versterken (toerisme, recreatie, natuur en natuurlandbouw). Hier zijn veel inwoners, dorpsraden en maatschappelijke organisaties bij betrokken die erg enthousiast zijn. Dit enthousiasme moeten we vasthouden omdat deze betrokkenheid van groot belang is bij het realiseren van de plannen en het draagvlak van de vernatting van de Engbertsdijksvenen. Het is nu al heel lang stil er gebeurt helemaal niets! Dat motiveert niet en de betrokken inwoners haken af. Dat kan niet de bedoeling zijn. We roepen het college op om hier een actieve rol in te vervullen.

Lelieteelt
De afgelopen jaren zijn er opnieuw onderzoeken gepubliceerd waaruit blijkt dat in de lelieteelt naar verhouding zeer veel bestrijdingsmiddelen worden gebruikt, die een risico vormen voor de volksgezondheid. Uit deze onderzoeken komt naar voren dat het wenselijk is dat afstanden tussen lelievelden en bebouwing en ook van natuurgebieden veel groter zouden moeten zijn dan nu vaak het geval is. In een aantal landen is vastgesteld dat Parkinson een beroepsziekte is en gevolg is van het gebruik van de bestrijdingsmiddelen

De PvdA GroenLinks is geen voorstander van de sier- lelieteelt, omdat er intensief gebruik wordt gemaakt van glyfosaat als bestrijdingsmiddel en omdat er ook intensief gebruik wordt gemaakt van het grondwater. Er zijn naar onze mening te grote risico’s voor de gezondheid bij lelieteelt. Om die reden zullen wij een motie indienen om geen lelieteelt toe te staan in en om natuurgebieden en de nabijheid van woningen.

Afrondend

De toon van het debat doet er toe….
Woorden die we gebruiken doen er toe….

En ik sluit af met Fernando Savatar een Spaans Filosoof die ik in het verleden ook al heb aangehaald:

Een debat is meer dan alleen het uitwisselen van standpunten. In het debat gaat het ook om het redeneren: het formuleren van argumenten, gegevens, twijfels, bewijzen, tegenbewijzen, strikvragen, verwerpingen naar voren te brengen. Dit alles gericht om mét elkaar te communiceren en te redeneren. Het redeneren is niet alleen het hanteren van argumenten, maar wat veel belangrijker is, om het vermogen te ontwikkelen om overtuigd te raken door de beste redeneringen, van wie deze dan ook afkomstig zijn. ……en dit betekent redelijk zijn!

En voor degene die willen weten wat de slogan voor de PvdA GroenLinks is voor de verkiezingen:

https://www.youtube.com/watch?v=ddO7FH7T8nc

"Het moet en het zal……"

Stephan Reusken
Fractievoorzitter PvdA GroenLinks Twenterand